

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Francišanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravištvo: Ljubljana, Francišanska ulica št. 6. Račun pošte hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence.

Dr. K. D.:

Draginjske doklade državnih upokojencev.

(Konec.)

Dočim smo v zadnjem članku razpravljali o osebnih draginjskih dokladah. O teh vsebuje cit. uredba od 27. govora o rodbinskih draginjskih dokladah. O teh vsebuje cit. uredba od 27. X. 1931., št. 75.500/I določbe v členih 13 do vštete 21.

Vse osebe, ki po ti uredbi prejema osebno drag. doklado, imajo pravico tudi do rodbinske. Izvzeti so samo upokojeni ministri, bani in razni najvišji uradniki, katere smo spredaj že našli in njih družine, ter dvojne sirote.

Rodbinska drag. doklada znaša za zakonsko ženo in za vsakega zakonskega ali pozakonjenega (legitimiranega) otroka po Din 150.— na mesec. V ta znesek se všteje tudi zakonska doklada za otroke po čl. 143 in 149 uradniškega zakona iz leta 1923., to pa seveda samo za tiste osebe ali rodbinske upokojence, ki so bili upokojeni po določbah ur. zakona iz leta 1923. (oz. zakona o drž. prom. osebju od 28. X. 1923.; glej čl. 129 in 135!). Za to zakonsko doklado za otroke veljajo popolnoma pogoji, katere navedeni zakon predpisuje. Če so ti zakonski pogoji izpolnjeni, ni pa ugodeno zahtevam čl. 19 in 20 cit. uredbe, gre upokojencu samo doklada za otroke po uradniškem zakonu iz l. 1923., t. j. po Din 30.—, 50.— oz. 80.— na mesec. V tem primeru pa upokojencem drag. doklada po Din 150.— na mesec za otroke ne pripada, ker pač pogoji cit. uredbe (čl. 19 in 20), ki so precej strožji, niso izpolnjeni. — Kot primer navedemo, da gre po čl. 42 ur. zakona iz l. 1923. doklada za otroke načeloma do polnoletnosti, po cit. uredbi pa v splošnem samo do dovršenega 16. leta starosti, po zakonu pripada doklada tudi za sina, ki služi vojake v kadru, po uredbi pa ne.

Rodbinska doklada za ženo ne pripada, če je žena 1) aktivna ali upokojena drž. uslužbenka (ker v tem primeru prejema sama zase že osebno drag. doklado), 2) če je v državni službi kot pogodbeni uradnica ali dnevničarka, 3) če ima nad 200 Din čistega dohodka na mesec (doslej je bila določena najvišja dopustna vsota mesečnih dohodkov, pri katerih je rodbinska doklada še pripadala, 500 Din) oz. 4) če živi žena ločeno od moža zaradi sporov v zakonu in je torej skupno zakonsko življenje dejansko prekinjeno, vendar neglede na to, če je vložena ločitvena pravda. Če je torej žena, tudi za daljšo dobo, odsotna iz družinskih, zdravstvenih in drugih sličnih razlogov, ki nimajo značaja stalne prekinitve zakonske skupnosti, mož ne izgubi pravice do rodbinske doklade zanj.

Važna je določba točke c) čl. 16 in točk b) in f) čl. 19 uredbe, ki govori o čistem dohodku. Po čl. 26. te uredbe je smatrati kot čisti dohodek tisti znesek, ki ostane, če od kosmatih dohodkov odbijemo vsa bremena. Pod bremenom je pa razumeti ne le vse obremenitve z javnimi davčninami, temveč tudi vsa druga bremena, s katerimi je kosmati dohodek obtežen, kot so n. pr. redni obroki za odplačilo zemljiškopravnih dolgov na posestvu, od katerega prejema žena ali otrok določeni dohodek, in slično. Skratka, vpoštovati se mora tisti dejanski dohodek, ki ostane upravičencu za prosto razpolaganje. — Doslej v tem pogledu ni bilo točnih določb in se je v praksi postopalo prav različno. Ta nova določba je upokojencem nedvomno v veliko olajšanje.

Rodbinska drag. doklada pripada samo za pozakonjene (legitimirane), ne pa tudi za posvojene (adoptirane) otroke. To pa zato, ker je po civilnem pravu mogoče pozakoniti samo svojega lastnega, prirodnega otroka, rojenega v neveljavnem zakonu ali izven zakona, s čimer se ta lastni izvenzakonski otrok naknadno tudi pravno izenači z zakonskimi otroki.

Člen 18. določa v 2. odstavku, da ima mati — osebna upokojenka, izjemoma pravico do rodbinske drag. doklade za otroke, če je oče svobodnega poklica, siromašen in povsem nesposoben za zaslužek. Po ministrskem navodilu morata biti izpolnjena oba pogoja: t. j. mož upokojenke mora biti siromašen in nesposoben za pridobivanje, ne pa samo eno ali drugo.

Rodbinske doklade za otroke ne pripadajo: 1. Če je otrok nad 16 let star; 2. če prejema v javni ali zasebni službi nad 200 Din čistega dohodka na mesec; 3. če je otrok v javnem zavodu in velja njegovo brezplačno vzdrževanje nad 200 Din mesečno; 4. če prejema šolnino, ustanovo ali podporo nad 200 Din mesečno; 5. če ga kot vajenca delodajalec brezplačno vzdržuje in 6. če ima nad 200 Din čistega dohodka od nepremičnega ali premičnega premoženja ali če prejema rodbinsko pokojnino nad 250 Din na mesec.

Izjemoma pa rodbinska draginjska doklada za otroke pripada tudi po dovršenem 16. letu življenja: 1. za hčer, ki gospodinja očetu vdovu, to pa le do polnoletnosti oz. do prejšnje omočitve; 2. za duševno ali telesno trajno za pridobivanje nesposobnega otroka in 3. za otroke, ki hodi v javno ali priznано zasebno šolo, najdlje do dovršenega 23. leta starosti, seveda če se otrok pred tem ne oženi, si ne ustanovi lastnega doma ali če ne stopi v vojsko. Vsekakor je pa treba, da so izpolnjeni tudi vsi pogoji, predpisani v čl. 19. uredbe (glej prejšnji odstavek).

Obiskovanje nejavnih šol, večernih in občasnih tečajev se ne smatra za redno šolanje in za takega otroka drag. doklada ne pripada.

V členih 22 do 32 vsebuje uredba splošna določila.

Brezplačno zdravljenje v javnih bolnišnicah pravice do prejemanja osebnih draginjskih doklad ne zadeva.

Tistim upokojencem, ki imajo od osebnega dela ali od premoženja nad 3000 Din čistega dohodka na mesec, ne pripada ne osebna ne rodbinska drag. doklada. Vendar ta določba ne velja 1. za upokojene ministre, 2. za vse tiste osebe upokojence, ki so bili upokojeni z več kot 20 leti efektivne službe, priznane jim za pokojnino, in 3. za tiste upokojenke, ki dobivajo rodbinsko pokojnino in so stare nad 65 let.

Upokojenci, mlajši od 65 let, ki se bavijo s samostojnimi obrti, za katere je predpisano pooblastilo oziroma dovoljenje pristojnih oblastev, nimajo pravice ne do osebne ne do rodbinske drag. doklade. Višina dohodkov iz takih samostojnih poklicev je brez pomena. Če tak upokojenec zaradi duševne ali telesne nesposobnosti preneha izvrševati svoj samostojni poklic še preden ugasne dovoljenje, mu oživi pravica do rodbinskih doklad.

Prenos samostojnega poklica na osebe, katere mora upokojenec po zakonu vzdrževati, ne more upokojencu vrniti pravice do draginjskih doklad. To velja tudi tedaj, če upokojenec ne vrši osebno, temveč z drugimi osebami, poslovdji, pomočniki itd., posel oz. poklic, za katerega ima oblastveno dovo-

ljenje. Tako torej n. pr. odložitev obrtnega dovoljenja v korist žene ali drugega bližnjega sorodnika ne more upokojencu vrniti pravice do drag. doklade, ker smatra uredba tako postopanje za nedopusten poskus izogniti se obveznim določbam uredbe.

Pomembna je tudi določba, da se prodajanje tobaka, tobanih izdelkov in monopolskih predmetov vobče ne smatra za samostojen obrat, če imetnik te prodaje tobaka na malo razen monopolskih predmetov ne prodaja nobenih drugih nemonopolskih predmetov. Če pa se v taki prodajalnici na drobno razen monopolskih pridelkov prodaja kakršnekoli druge stvari (n. pr. priprave za kajenje, papir, pisalno orodje, pisemski papir, dnevniki in časopisi s podobami itd.), tedaj se taka prodaja smatra za samostojen obrat. Velikost obratovalnice in obseg prometa takih nemonopolskih predmetov je brez pomena in ne vpliva na pravico do prejemanja drag. doklad.

Kadar ta uredba zahteva potrdilo, da je upokojenec oz. njegova žena ali otrok nesposoben za delo in za zaslužek, mora biti spričevalo izstavljeno od dveh javnih zdravnikov.

Vsak upokojenec mora predložiti pristojni izplačevalni blagajni prijavo in dokazila, da mu pripada draginjska doklada. Če prijave v treh mesecih od dne, ko mu je pripadla pravica do doklade, ne vloži, se mu prizna draginjska doklada šele od 1. dne meseca, ki sledi dnevu zakasnele prijave. Vsako spremembo, ki povzroča izgubo pravice do osebne ali draginjske doklade, mora upokojenec najdlje v 30 dneh od nastale spremembe prijaviti. — Rok treh mesecev oz. 90 dni za vlaganje prijav je računati od 1. dne meseca, ki sledi tistemu mesecu, v katerem so bili izpolnjeni pogoji za pridobitev rodbinske doklade. Torej je šteti rok teh 90 dni šele od 1. dne sledečega meseca naprej, ne pa že od dne nastale spremembe.

Ker morajo izplačevalne blagajne vselej, kadar se jim prijavi sprememba, ki povzroči izgubo pravice do doklade, točno ugotoviti trenutek, kdaj je nastopila sprememba, da se ugotovi, če je upokojenec prijavo pravočasno vložil, je nujno priporočati vsem upo-

kojencem, da prijave o nastalih spremembah vlagajo brez odlašanja. Kakor smo že spredaj povedali, izgubi upokojenec, ki bi predložil neresnično prijavo, pravico do osebne in rodbinske doklade za leto dni, nezakonito prejeta vsota pa se mu odtegne. Razen tega pride v disciplinsko preiskavo in ga obtoži državno tožilstvo zaradi prevare kazenskemu sodišču.

Če se za državne terjatve, nastale iz službenih odnošajev, postavi upravna prepoved na prejemke upokojenca, je treba to prepoved raztegniti v smislu § 264 u. z. tudi na osebno in rodbinsko draginjsko doklado. Za vzdrževanje rodbine se pa po 2. odst. § 264 u. z. raztegne na podlagi razsodbe pristojnega sodišča prepoved sicer tudi na osebno draginjsko doklado, ne pa tudi na rodbinsko doklado.

Zanimiva je še določba uredbe, da pripadajo upokojencem, ki izvršujejo vojaško dolžnost, osebne drag. doklade prav tako, kot v civilu. Če bi jim pa po vojaškem činu pripadala višja osebna drag. doklada, imajo pravico do razlike.

Kot smo že precej po objavljenju te uredbe poročali, se z njo višina draginjskih doklad ni v ničemer spremenila in je ostalo vse pri starem. Pač pa je tako uredba št. 75.500/I, kakor tudi uredba št. 76.000/I prav za prav samo fiksirala mnoga načela, po katerih so sicer v zadnjem času vsa oblastva običajno postopala, ki pa doslej niso bila nikjer izrečno vsebovana. Priznati je tudi treba, da so nekatere določbe obeh uredb za pridobitev pravice do drag. doklad sicer precej stroge, zato so pa druge spet ugodnejše za državne upokojence (tako n. pr. glede trafik, glede odbijanja bremen od kosmatega dohodka in sl.). Po večini je pa tudi v tem pogledu ostalo vse pri starem.

Kar bo še izšlo kasneje dodatnih pojasnil oz. navodil glede izvrševanja obeh uredb, bomo sproti vse potrebno objavljali v našem listu. Opozorjamo pa prizadete naročnike-upokojence, naj si ta pojasnila v lastnem interesu shranijo, ker uredništvo ne more istih informacij nešteto krat in vsakemu posamezniku posebe in sproti ponavljati.

Dajte nam stanovanjsko zaščito!

Resolucija, sprejeta na zborovanju ljubljanskih najemnikov dne 12. januarja 1932.

I.

Zborovalci, zbrani na javnem shodu, sklicanem od strokovnih organizacij državnih in privatnih uslužbencev, upokojencev in narodnega delavstva v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani dne 12. januarja 1932. ugotavljajo, da je življenjski obstanek vseh onih slojev naroda, ki živijo od dela svojih rok in duha, pri obstoječi vseobči gospodarski krizi najtežje prizadet po neprimerno visokih stanovanjskih najemninah. V času, ko so zaradi svetovne gospodarske depresije pale cene vsem življenjskim potrebščinam ter se je kupna moč delovnih slojev radi znižanja plač in mezd občutno poslabšala in vsled uvedene štednje ter zmanjšanja produkcije v državnih in privatnih obratih in industriji povečala brezposelnost, predstavlja vprašanje pravične ureditve stanovanjskih najemnin najnujnejšo in neodložljivo zahtevo vseh delovnih slojev našega naroda.

Zborovalci ugotavljajo, da so sedanje stanovanjske najemnine v Ljubljani kakor v ostalih mestih in krajih dravske banovine brez dvoma previsoke in pretirane ter odvzamejo stanovanjskim najemnikom 50% do 75% njihovih skupnih prejemkov. Zato so

državni in privatni uslužbenci, upokojenci in delavci potisnjeni v največjo bedo, ker s preostankom nikakor ne morejo zmagovati neobhodnih izdatkov za golo življenje sebe in svojih družin.

Zborovalci se iskreno zahvaljujejo banu dravske banovine g. dr. Dragu Marušiču za njegovo prizadevanje in inicijativo za znižanje stanovanjskih najemnin. Prosijo g. bana, da vztraja na zavzetem stališču in stoji ob strani delavnim slojem našega naroda v njihovem težkem boju za življenjski obstanek.

II.

Nepobitno je dejstvo, da ogromna večina hišnih posestnikov od stanovalcev zahteva za stanovanjske prostore ogromno pretirane cene, ki niso v nikakem razmerju z investirano glavnicco. Med tem, ko je za denarne vloge ugotovljena obrestna mera in so obresti od državnih papirjev zakonito določene, hišni posestniki po svoji volji zahtevajo od svojih hiš čisti donos v veliko višji izmeri. Zato je brezpogojno potrebno, da se čisti donos od zgradb oziroma stanovanj postavi na pravilno in pravično bazo, ki naj bo v normalnem donosu do obrestne mere hranilnih vlog.

Obstoječe cene za stanovanja v Ljubljani in dravski banovini naj se znižajo najmanj za 35% do 50%.

Spričo okolnosti, da hišni posestniki in stanodajalci tako v dravski banovini kakor v ostalih pokrajnah naše države vzlic prizadevanju pristojnih oblastev ne kažejo potrebnega razumevanja za težke življenske prilike najemnikov ter ni pričakovati, da bi sami prilagodili višino najemnin vladajočim neznosnim razmeram in kupni moči delovnih slojev, zborovalci pozivajo in prosijo kraljevsko vladu in narodno predstavništvo, — poslansko zbornico in senat — da se zakonskim potom nemudoma zaščiti življenje delovnih slojev ter z uzakonjenjem maksimiranja stanovanjskih najemnin za-

sigura življenski obstanek stanovanjskih najemnikov, ki pod vladajočo gospodarsko krizo trpe največjo bedo in pomanjkanje.

III.

Zborovalci pozivajo in pooblaščajmo vodstva strokovnih organizacij državnih in privatnih uslužbencev, upokojencev in narodnega delavstva, da store vse korake pri vseh merodajnih faktorjih za čimprejšnjo uzakonjenje stanovanjske zaščite najšibkejših slojev našega naroda v svrhu očitovanja njihovega življenja v dobro naroda in države.

Upokojenci in občinske službe.

Zadnjič smo že poročali o navodilih finančnega ministrstva glede varčevanja pri sestavljanju novih občinskih proračunov. Pri tem smo posebej navedli predpis, po katerem ne smejo osebe, ki uživajo državno pokojnino, obenem opravljati občinske službe, razen če se za ta čas odpovedo svoji državni pokojnini.

Ta določba je vzbudila med občinstvom, posebno še med državnimi upokojenci samimi mnogo pozornosti, kar je povsem razumljivo. Saj je znano, da je mnogo drž. upokojencev, ki s svojo skromno pokojnino ne morejo kriti niti najnujnejših življenskih potreb, prav tako je pa znano, da mnoge manjše podeželske občine ne zmorejo stroškov za nastavitve poklicnih, polno zaposlenih občinskih tajnikov. Tako so si mnogi upokojenci, zlasti staro-upokojenci in taki z bivšimi kronskimi pokojninami, skušali z izvrševanjem tajniških in sličnih služb pri občinah preskrbeti minimum za svoj življenski obstoj. Ti so se opravičeno vznemirili zaradi navedenih odločb, izdanih zaradi varčevanja.

Ker so pa bile vesti glede namena finančnega ministrstva pri izdajanju navodil nepopolne oz. netočne, je glasilo banske uprave dravske banovine »Samouprava« v 12. številki objavilo officiozno tolmačenje, katero podajamo v izveščku:

»Z navodilom, da drž. upokojenci ne morejo biti obenem v občinski službi oziroma da se morajo za ta čas odpovedati drž. pokojnini, je ministristvo hotelo preprečiti, da drž. upokojenci, ki imajo tako pokojnino, da lahko od nje žive, ne bi odjedali kruha onim, ki v današnjih težkih časih zaman iščejo službo. Navodila veljajo predvsem za one upokojence, ki so v občinski službi pragmatiki nastavljeni, ker ne gre, da bi po določeni dobi

dobivali starostno preskrbo kar od dveh strani. Dalje mora to določilo veljati tudi za druge upokojence v občinski službi, ki imajo tako pokojnino, da z njo lahko živijo in vzdržujejo rodbino, ker ni primerno današnjim težkim časom, da bi imel nekdo poleg zadostne pokojnine še drugo službo, ko je toliko ljudi brez službe.

Pri nas imamo mnogo občin, ki so finančno šibke in ne morejo imeti obč. tajnikov s polno plačo. Te občine si pogosto pomagajo na ta način, da najamejo drž. upokojenca, ki jim za majhen honorar opravlja obč. tajniške posle. Taki honorarji so navadno zelo nizki in ne gredo preko 1000 Din mesečno, pogosto pa znašajo le par sto dinarjev. Za vse take primere ministrsko navodilo ne velja, ker bi imela občina, če bi upokojenca odpustila, samo škodo, ker tajnika za isti denar ne bi mogla dobiti.

Tudi v primerih, da ima državni upokojenec kot obč. uslužbenec z občino pogodbo, po kateri je mogoče službeno razmerje razdreti samo po določeni dobi, ne morejo veljati ta navodila, ker občina uslužbenca ne more kratko malo odpustiti, in bi imela le stroške. Isto velja za primer, kjer je n. pr. obč. tajnik zaradi dolge in vestne službene dobe postal nepogrešljiv in bi občina le težko dobila osebo, ki bi tajnika lahko nadomestovala ter bi imela v primeru odpustitve le škodo. Vsak primer je torej treba posebej presoditi z vidika, ali bi bil odpust iz službe tako za občino, za državo in za splošnost koristen ali ne.

Po teh pojasnitvah ostane torej v pretežni večini primerov pri nas vse pri starem, ker so le izjemni taki primeri, kjer prejema drž. upokojenci od občine nad 1000 Din na mesec, ali pa kjer bi imeli za preživljanje dovolj veliko drž. pokojnino.

Za znižanje stanovanjskih najemnin.

Kakor smo že v zadnji številki na kratko javili, je bil za dan 12. januarja sklican velik zbor državnih in zasebnih nameščencev v Ljubljani. Zborovanja se je navzlic temu, da je bilo zanje tako malo, prav za prav nič reklame, udeležilo toliko aktivnih in upokojenih državnih uslužbencev, zasebnih nameščencev in delavcev ter sploh najemnikov, pripadajočih srednjemu sloju, da je bila razsežna velika dvorana hotela Uniona natrpano polna. Na zborovanju je bilo opaziti pripadnike

vseh uslužbenških kategorij, nižjih in višjih, aktivne in upokojene uslužbence, zelo mnogo je pa bilo tudi državnih in zasebnih nameščencev.

Zborovanje je priredil odbor za znižanje najemnin, katerega tvorijo zastopniki največjih strokovnih organizacij državnega uslužbenstva, zasebnih nameščencev ter delavstva. V odboru so zastopali Združenje jugoslov. narodnih železničarjev g. Ivan Deržič, Jugoslovansko učiteljsko združenje g. Ivan Dimnik, Združenje p. t. t. usluž-

bencev g. Josip Štukelj, Društvo državnih upokojencev in upokojenk g. Makso Lilleg, Društvo državnega upravn. pis. uradništva g. Hinko Zajc, Združenje učiteljstva meščanskih šol pa g. Janko Rupnik. Zvezo društev zasebnih nameščencev je zastopal g. Joško Zemljič, Narodno socialno zvezo pa g. Rudolf Juvan.

Zborovanje je vodil načelnik g. Deržič kot predsednik. Pozdravil je zborovalce v imenu strokovnih organizacij, ki so sklicale ta shod z namenom, da državno in privatno uslužbenstvo javno izrazi svoje težnje glede neodložne ureditve stanovanjskega vprašanja. Opozoril je zborovalce, naj za rešitev tega važnega problema manifestirajo shod mirno in dostojno, ker so sklicatelji prevzeli napram oblastu jamstvo za dostojanstven potek zborovanja. Predsednik je nato pozdravil banskega svetnika g. Mencingerja in g. Maistra, ki sta zastopala bansko upravo. Obenem je v imenu navzočih izrekel zahvalo vseh najemnikov banu g. dr. Marušiču, ki se je že doslej tako resno zavzel za pravično ureditev vprašanja znižanja najemnin.

Nato je predsednik predlagal vdanostno brzojavko kralju, kar je zbor s pritrditvijo sprejel, nato pa prebral pozdravne brzojavke ministrskemu predsedniku, ministru za soc. politiko, trgovinskemu in finančnemu ministru. Brzojavke poudarjajo neznosni položaj najemnikov — državnih in zasebnih nameščencev in delavcev. Finančnemu ministru dr. Mil. R. Gjorgjeviću je pa bila poslana brzojavka kot dobremu poznavalcu uradniških vprašanj vobče, saj je bil sedanji finančni minister prej dolga leta glavni tajnik našega Glavnega saveza državnih uslužbencev v Beogradu, in mu je zato ves težki gmotni položaj državnega uslužbenstva prav dobro znan. — Vse brzojavke so bile soglasno in z velikim odobravanjem sprejete.

Nato je predsednik na zborovanju navajal, da gospodarska kriza ni šla neopaženo mimo naše države. Njene posledice so vidne: obrati se ustavljajo, brezposelnost narašča, plače uslužbencev padajo, živilske cene so pri producentih sicer padle, konzumenti pa tega znižanja le ne občutijo. Treba je, da se vsi, ki žive od dela svojih rok in od svojega uma, to so vsi državni in zasebni uslužbenci in delavci, prvi oglasijo in javno izpovedo, da jim je življenje baš zaradi visokih in neopravičeno pretiranih najemnin hudo ogroženo, da: skoro onemogočeno. Narodnemu predstavništvu, ki bo pričelo poslovati, je treba nuditi točno sliko razmer in opozoriti poslance na veliko bedo in pomanjkanje, ki tareta vse delovne ljudi v državi. Da je gospodarsko stanje vseh, ki žive od fiksnih plač, tako nepovoljno, so vzrok zlasti visoke stanovanjske najemnine, ki požro tretjino, prav pogosto polovico, čisto pa celo tri četrtine skupnih prejemkov. Zmanjšale so se plače in dohodki velike večine prebivalstva, edino najemnine so ostale na prejšnji, neznosni višini, deloma so baš v zadnjem času celo narasle.

Naša dolžnost je, da javnost, zlasti vladu in narodno predstavništvo točno poučimo o resničnem položaju. Zato je treba, da postavimo rešitev tega problema na pravilni temelj. Stalni nameščenci namreč ne zahtevajo v

stanovanjskem vprašanju nobenih predprav zase na škodo kateregakoli drugega stanu. Hočejo le enake pravice, kot jih imajo hišni lastniki, potem ne odrekaajo pravice do čistega donosa njihovih hiš, vendar pa mora biti le-ta v pravilnem in pravičnem razmerju napram čistemu donosu glavnice vložene v denarnih zavodih, napram uradno določenemu kurzu državnih vrednostnih papirjev in napram znižanim dohodkom najemnikov. Zato najemniki ne zahtevajo, naj bi se donos stanovanjskih hiš fiksiral z neko določeno višino, pač pa morajo biti dohodki od poslopij v so-razmerju z obrestmi, katere plačujejo denarni zavodi za vloge. Predsednik je zaključil svoj nagovor s pozivom na složno delo vseh najemnikov. Le tako bo mogoče doseči pravično ureditev stanovanjskega vprašanja, ki predstavlja za vse stalne nameščence najbolj pereči problem. — Nato je g. Deržič prebral pozdravno brzojavko zagrebških najemnikov, ki so že pred mesecem uvedli slično akcijo. Besedo je nato podal g. Rudolfu Juvanu vodji magistratnega odseka za Pomožno akcijo, ki je bil določen za glavnega govorika.

Gospod R. Juvan je govoril prav obširno o postanku sedanjega pomanjkanja stanovanj in pretiranih najemnin v Ljubljani. S statističnimi podatki je podal pregled, kako je v letih po vojni naraščala stanovanjska beda. Med vojno in v prvih letih po prevratu se ni v Ljubljani skoro prav nič zidalo, število prebivalstva se je pa silno pomnožilo, tako da navzlic kesnejšemu živahnemu stavbnemu gibanju ni bilo mogoče vsem doseljencem preskrbeti dovolj stanovanj. Dokazano je, da je danes še vedno približno 900 stanovanj v Ljubljani premalo, pri čemer pa nezdrava, nehigijenska in pretesna stanovanja ter zasilna stanovanja po barakah, katerih je nad 300, niso vpoštevana. To znači, da je še vedno nad 7% ljubljanskih družin brez pravega in primerne stanovanja.

Dotok prebivalstva z dežele in od drugod so premnogi brezvestni hišni posestniki izrabili v spekulativne svrhe. Pričeli so brez povoda navijati najemnine, tako da so dosegle današnjo pretirano višino. Navzlic pomoči mestne občine se stanovanjske razmere niso tako izpremenile kakor bi bilo treba. Mnogo družin je moralo v nezdrave barake, kleti ali pa sploh iz mesta ven, ker niso zmogli pretiranih najemnin. Pred vojno v Ljubljani sploh ni bilo stanovanjskega vprašanja in je stalni nameščenci v Ljubljani izdal povprek za stanovanje do 20% plače, leta 1929. že 33. do 50%, danes pa v posameznih primerih tudi več. Znani so slučaji, ko plačujejo uslužbenci do 75% vseh službenih dohodkov za stanovanje.

Pri tem se obrestujejo hiše najmanj po 10%, mnogim pa po 30% do 40%, celo več, dočim v hranilnici nese denar po 5%. So pa primeri, da je prejel lastnik v enem letu toliko najemnine, kolikor je plačal za hišo.

Ko je bila stanovanjska zaščita leta 1928. odpravljena, se je takoj pričelo silno zvišanje najemnin, ki so kmalu dosegle zlato pariteto in jo celo znatno preskočile, že itak skrajno

MARCELLE ADAM:

Zavzetje Pariza.

Mil majniški večer. Po velemestnih ulicah se gnetejo ljudje, ki se jim mudi in ki so vsi globoko zatopljeni v svoje posle. Od vseh strani se zadevajo vanj, v Filipa Barthèsa, ne da bi ga kdo natančneje pogledal. Nihče, prav nihče se ne zmeni zanj, ki je prišel iz malega mesta Carcassonne z namenom, da osvoji Pariz. Čuti, da je izgubljen, vse okrog njega se mu zdi sovražno in zdi se mu, kakor da je naplavina, s katero se brezbrizno igrajo morski valovi. Čisto sam je sredi v tem človeškem veletoku. Če bi imel vsaj prijatelja... Tedaj se mu pojavi v spominu slika, sprva megljena, toda vedno jasneje se očitavajo obrisi, slika vitkega mladega moža z odkritosrčnimi potezami, zmršenih las, s pogledom, obrnjenim v daljavo in z nepri-siljenimi kretnjami.

»Allain Feydel!«

Filip Barthès poskuša pronikniti skozi debelo plast prahu, ki je zakopala njegova

spomine. V duhu se pogovarja s prijateljem:

»Allain Feydel, stari tovariš, kako se te neki nisem že prej spomnil! Seveda, saj je že deset let tega, kar si tudi ti zapustil Carcassonne, da osvojiš Pariz! Takrat sem se smejal tvoji domisljivosti. Tvoji stih, tvoje novele so res uživale nekakšno znamenitost doma, celo skoro malce zaslovele so... Ampak da bi osvojil Pariz... za to treba več smisla za resničnost, zdravega človeškega razuma, dolgih zob, krepkih kolencev, zaupanja vase in ne prav na koncu tudi pošten kup denarja... Jaz imam vse to... Da, vse adute imam v rokah! Prav, kar sem podedoval petstotisoč frankov: igro dobim... Ti pa, ubogi fante, si bil samo nadarjen in pošten... Čisto sem pozabil na te, zdaj pa ko sem osamljen, se te rad spominjam... Ampak kje le tičiš? Mnogo bi dal v tem tujem mestu, sredi tega roja ljudi, da bi slišal demač glas...«

Filip Barthès je grebel po svojem spominu: »Allain Feydel... Allain Feydel... saj mi je vendar tedaj dvakrat ali trikrat pisal... In tudi odpisal sem mu... Potem

pa... potem, moj Bog, saj ne živimo z umrlimi in odsotnimi...«

»Allain Feydel...« Skoro da ni vzkrišnil, naenkrat se je spomnil starega naslova: Boulevard Saint-Jacques 30. Filip Barthès se je pošteno razveselil. Nestrpen je, tako rad bi videl spet prijatelja iz mladosti in se porazgovoril z njim. Poklical je taksi.

»Boulevard Saint-Jacques... in kar najhitreje! Številka 30!«

Stara hiša, vsa vlažna in siromašna. Nihče več ne pozna Feydela. »Morda je v Rue du Tibre,« pravi hišnica.

Filip se zagriže v stvar... Še danes ga moram najti. Iz Rue du Tibre ga pošljejo v Rue Boulogne. Tam mu povedo, da stanuje Feydel v Rue Lepic, čisto na vrhu Montmartra. Filip Barthès si misli: »Saj bi si bil lahko že sam mislil, da stanuje pesnik na Montmartru.« Nazadnje se ustavi taksi, ki je s težavo priropel na vrh pred hišo, ki je čisto podobna prvi z boulevarda Saint-Jacques. Hiše siromakov so si po bratovsko podobne... Filip ima občutek,

da je popolni raziskovalec, ki je dosegel težko pričakovani cilj.

»Gospod Feydel?«

»V petem nadstropju, tretja vrata na levo.«

Zdi se, da se stari prijatelj dobro počuti samo v višavah. Kakšne stopnice! Tretja vrata na levo!... To bodo tale, brez dvoma, rjavo prepleškana, kakršna so vsa na tem hodniku, ki je popločan s kamni. Niti zvoncea ni... Potrka...

»Napreje!«

Filip Barthès narahlo odpre vrata in stopi v rožnato svetlobo, ki prihaja z neba, ki se že mrači, skozi okno vratom nasproti. Sprva vidi samo neskončnost neba, kjer v žarkih svetlobe letajo lastavice. Od bleščečega ozadja se temno odraža obris moža, ki sedi za mizo.

»Kdo je?«

»Jaz... Filip Barthès... Allain, stari prijatelj, kaj me ne poznaš?«

»Ampak odkod prihajaš?«

»No, iz Carcassonne...«

Feydel je vstal in Filip ugotovi:

»Prav nič se nisi spremenil... samo utrujen se mi vidiš...«

pičli prejemki stalnih nameščencev so pa ostali globoko pod zlato pariteto. Pozivu g. bana za znižanje najemnin v minulem oktobru se je odzvalo le 12 hišnih lastnikov, kar dokazuje, da hišni gospodarji po ogromni večini nimajo dovolj smisla za socialno pravičnost, pa tudi ne zadosti uvidevnosti in obzirnosti do itak skrajno težavne položaja najemnikov srednjega sloja. Zato, ker ni pričakovati, da bi hišni lastniki sami uvideli, kako nemogoče je današnje stanje, je naša dolžnost, da opozarjamo odločilne činitelje na naše obupno stanje, ki nujno kliče po rešitvi.

Izvajanjem g. Juvana so zborovalci živahno pritrjevali, številni medklici so pa dokazovali, da je govornik podal pravo mišljenje vseh navzočih.

Nato je izjavil solidarost vsega zasebnega uslužbenstva g. J. Zemljčič. V imenu JUU in 19 drugih organizacij aktivnih državnih uslužbencev je ravnatelj g. Ivan Dimnik izjavil, da vse te organizacije ne žele zvišanja prejemkov, temveč le ureditev in izdatno znižanje najemnin in cen življenjskih potrebščin. Najemnine naj se z zakonom maksimirajo in naj se uvede spet stanovanjska zaščita. Brez zakonskega varstva najemnikov ne bo šlo. V imenu Društva drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani je njega predsednik g. Makso Lilleg v daljšem govoru naslavljal bedni položaj upokojencev, posebno še staroupokojencev, ki plačujejo ponekod do 75% pokojnine nenasitnim hišnim gospodarjem. Najemnine ogrožajo obstoj upokojencev, zaradi znižanja kupne moči srednjega

sloja pa trpi tudi industrija, trgovina in obrt in slabi davčno moč države. Najemnine ubijajo upokojence, ki zahtevajo, naj se bremena sedanje krize pravično razdele na vse sloje in naj žrtve doprinaša tudi stanovanjski kapital ne pa le najbednejši — stalni nameščenci. Z vzklikom »Pravice do življenja si ne damo vzeti!« je govornik zaključil svoj burno pozdravljeni govor.

Nato je predsednik g. Deržič predlagal resolucijo, ki zahteva zakonsko znižanje najemnin in stanovanjsko zaščito. Resolucijo priobčujemo na drugem mestu spredaj.

Zborovalci so resolucijo sprejeli velikim zadovoljstvom soglasno. Akcijski odbor za znižanje najemnin jo bo predložil s posebno izčrpno spomenico vsem pristojnim oblastvom, narodni skupščini, banu dravske banovine in ljubljanskemu županu. Z zagotovilo, da bo akcijski odbor budno nadaljeval svoje delo in skrbno čuval pravice najemnikov je predsednik zaključil sijajno uspešno zborovanje, ki je potrdilo — kar ponavlja naš list že leta in leta — da je stanovanjsko vprašanje za vse državno uslužbenstvo življenjskega pomena in da je od njega pravične rešitve odvisna usoda vsega stanu državnih uslužbencev. Trdno smo prepričani, da bo to zborovanje rodilo dober sad, ker bodo pristojni činitelji pravilno obveščeni o težkih gmotnih razmerah v katerih zaradi pretiranih najemnin živi državno uslužbenstvo ne le v Ljubljani, temveč tudi po vseh drugih mestih in krajih naše banovine.

—a.

Vozne ugodnosti avstrijskih upokojencev.

Ker je glavno ravnateljstvo avstrijskih zveznih železnic s 1. januarjem 1932. ukinilo avstrijskim drž. upokojencem pravico do neomejenega 50 odstotnega znižanja voznin na avstrijskih železnicah, katero so uživali vse dotle, in je za bodoče določila, da imajo upokojenci na leto samo po štiri vožnje za polovično ceno na poljubne razdalje in pravico do 48 voženj po polovični ceni za razdalje pod 100 km. Te vozne ugodnosti morejo avstrijski upokojenci uporabljati samo s pomočjo posebnega zvezka, ki vsebuje ustrezno število nakaznic za nakup polovičnih voznih listkov. Dosedanja železniška legitimacija služi odslej samo kot osebna izkaznica.

Kakor posnemamo iz dunajskega uradnega glasila »Reichsverband der öffentlichen Angestellten«, je stanovsko zastopstvo avstrijskih državnih (zveznih) uslužbencev poslalo avstrijski vlad vlogo iz katere objavljamo tale odlomek:

»Stanovsko zastopstvo zveznih uslužbencev izjavlja s tem, da je tako ravnanje gen. ravnateljstva avstrijskih zveznih železnic treba smatrati kot docela neopravičen napad na dosedanje vozne ugodnosti upokojenih zveznih nameščencev. To tembolj, ker

so baš gospodarske razmere le-teh, današnjih časih, kar je splošno znano, take, da jih je treba označiti kot obupne. Omejitve na število 48 voženj za razdalje pod 100 km se bo zlasti v krajevnem prometu in v bližini glavnih mest poedinih zveznih pokrajin občutila kot neznosna trdota.«

Uradniško zastopstvo nato izraža prepričanje, da bo vlada izposlovala pri zveznih železnicah, da se tudi za leto 1932. uveljavijo dosedanje ugodnosti. Vloga doslovno navaja:

»Ni dvoma, da generalno ravnateljstvo avstrij. železnic zaradi omejitve voznih ugodnosti upokojenim zveznim uslužbencom za leto 1932. ne more pričakovati nobenega finančnega uspeha v korist razmer, ki so potrebne saniranja. To tembolj, ker bi se bilo že doslej na temelju veljavnih določb, moglo preprečiti protipredpisno uporabljanje železniških legitimacij oz. sleherna zloraba istih po aktivnih ali upokojenih uslužbencih, ne oziraje se na možnost sodnega zasledovanja.

Stanovsko zastopstvo ob tem nujno prosi Zvezno vladu, naj poskrbi vsaj, da se bo od 1. januarja 1933. z upokojenimi uslužbenci postopalo enako kot z aktivnimi glede obsega voznih ugodnosti.«

Kdo ima prav?

Glasi hišnih lastnikov »Moj dom« piše: »V zadnjem času se zopet mnogo govori in piše o znižanju najemnin in mnogi nepoučeni pridejo do

prepričanja, ko razpravljajo samo iz teoretičnega stališča, da imajo vsi hišni posestniki ogromni dobiček od svojih hiš in da bi vsekakor morali znižati

»Zato si pa ti postal imeniten gospod! Kaj pa si? Notar, poslanec, davčni nadzornik, kaznilniški ravnatelj?«

»Zaenkrat še prav nič... Ampak jutri bom vse...«

»Kaj vruga! Kako pa to?«

»Pomeniva se o tem, Kako pa s teboj, Allain?«

»Pisatelj sem, kar mi ne donaja prav nič, in pisar v ministrstvu, kar mi ne donaja dosti več.«

»Torej skratka — izgubljena eksistenca.«

»Čisto tvojih misli nisem...«

»Mar nisi nesrečen?«

»Nikakor ne. Hvaležen sem nebu, če je tako rožnato žareče kot nocoj, in Danijeli se zdi, da sem vleum.

»Danijela?«

»Moje dekle... Ljubi umetnost, slavo in mene. Čaka, da napišem mojstrsko dramo, v kateri bo igrala glavno vlogo. In kako naj ji ne verjamem, ko se nihče na svetu ne zna slaje smehljati!«

Ker je v tesni sobi za mizo samo en stol, sede Filip na ozko posteljo, odkoder

zagleda globoko tam doli mesto. Kakor bojišče se zdi. Hiše, spomeniki, kamenje, vse sliči okostjem premaganih velikanov, nad vsem pa leži črn dim kot žalni pajčolan. S te višine izgine za pogled vsa resničnost in ves obseg stvari. Zdi se ti, da plavaš po nebu, ki prehaja od rožnate do vijoličaste barve. Filipu se zvrtil in zapre oči. Zajecja: »Kako velik je Pariz!« Nato doda: »Tvoja ljubica ima prav. Volji ni nič nemogoče... Niti zavzetje Pariza!« Allain Feydel se je navidezno poglo bil v cigareto, ki ne vleče. Nato se malce nasmehlja:

»Mar naj te osumim plagijata? Napisal sem knjigo z naslovom: »Zavzetje Pariza.«

Filip ga začuden pogleda:

»Knjigo si napisal? Torej si slaven?«

»Moja slava ne sega preko tega hodnika...«

»Ne šali se. Tvoja knjiga...«

»Nihče je ni bral... Niti založniki ne, ki jo zavračajo...«

»Torej ni nič prida...?«

»Nasprotno, mislim, da ima neko vrednost in da je nova. Popisal sem ta stra-

najemnine, magari do 50%, in da bodo hiše potem še dosti donašale. Medtem je pa stvar v praksi popolnoma drugačna.

Največja krivda pri tem leži v tem, ker vsi hočemo, da živimo nad našo možnostjo. Če malo pogledamo nazaj, vidimo, kako smo stanovali pred 40 leti, lahko rečemo, elita meščani. Velika večina posestnikov in najemnikov se je popolnoma umirila po ukinitvi stanovanjske zaščite, kar se lahko razvidi pri policijski oblasti ali pa pri sodiščih, kjer je bilo za časa stanovanjske zaščite na tisoče sporov, ki jih danes tako rekoč ni. Hišni posestnik rabi najemnike, najemnik pa zopet rabi posestnike. Najemniki so vzeli stanovanje po svoji ekonomski možnosti in po svojih dohodkih, a posestniki so zopet oddali svoja stanovanja po kakovosti in to po principu: zahteve in ponudbe.«

V proračunski seji ljubljanskega občinskega sveta je pa dne 12. januarja izjavil župan dr. Puc naslednje: »Glede na vprašanje stanovanjskih najemnin, ki ga hišni posestniki niso ho-

teli sami rešiti, je treba poudariti, da bo pač morala pristopiti k njegovi rešitvi država sama. Leta 1925. so znašale najemnine v starih hišah 22,985.000 dinarjev, leta 1929. 36,057.000 Din, leta 1930. 41.000.000 Din, leta 1931. pa že 48.000.000 Din. V zadnjem letu torej, ko se je začela akcija za znižanje najemnin, so se najemnine v starih hišah povišale za 7.000.000 Din. Če se na drugi strani pogleda na stanje bremen, je bilo razmerje naslednje: leta 1914. se je plačalo od 100 kron davka 47 kron, leta 1923. 69 kron, leta 1926. 51 dinarjev, letos pa je ta davščina znašala 35,60 Din.

Iz naslednjega je razvidno, da je sedanja davščina padla pod višino one, ki je bila leta 1914. Če kdo poudarja, da bodo hišni lastniki znižali najemnine, kadar se bodo znižale davščine, potem se mora reči, da so najemnine zrastle nesorazmerno s predpisanimi davščinami in da so pretirane.«

Kdo torej živi »nad svojo možnostjo«, hišni gospodarji ali najemniki? Ali so najemnine nesorazmerno visoke ali niso? Kdo ima prav?

Upokojenec.

Objave Društva drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani.

Vsem drž. upokojencem in upokojenkam v dravski banovini!

Vprašanje drž. upokojencev je stopilo v odločilni stadij. Naše društvo je sestavilo spomenico, ki je bila objavljena v »Našem Glasu« od 10. januarja 1932. Iz krogov naših narodnih poslancev katerim je bila predložena, je društvo prejelo nasvet, naj da prevesti in natisniti spomenico tudi v srbsko-hrvatski jezik, kar se zgodi, in bo skoraj tiskan prevod v latinici in cirilici. Posebno odposlanstvo društva jo bo v Beogradu izročilo vsem gg. senatorjem in poslancem. Deputacija bo sestavljena sporazumno z ostalimi društvi upokojencev po drugih banovinah. Obiskala bo vse merodajne činitelje. V sedanji svetovni krizi in sprčo padanja državnih dohodkov, ne bo mogoče doseči vsega naenkrat. Prosili bomo zlasti za izenačenje pokojnin, za zvišanje prejemkov staroupokojencem, za maksimiranje stanovanjskih najemnin in za dovolitev stalne polovične vožnje na železnicah. — Pozivamo vse drž. upokojence(ke), naj se v teh važnih časih trdno oklenejo našega društva, ki skrbno čuva vse naše skupne interese in stori vse, da bodo odločilni krogi o našem položaju pravilno poučeni.

Nove prijave za drag. doklade. Opozarjamo vse člane, da so dolžni do 1. marca predložiti fin. direkciji novo prijavo za prejemanje drag. doklad. Potrebne tiskovine je založilo naše društvo in jih prejmejo vsi člani brezplačno obenem s to (in prejšnjo) številko »Našega Glasu«. O tem glej posebni članek!

Stalna obvestila članom. Kakor že doslej, bomo tudi za naprej objavljali vsa obvestila, pojasnila in objave društvenega značaja v »Našem Glasu«. Zato nujno priporočamo članstvu naj list, če le more, naroči.

Vsem organiziranim upokojencem! Naše društvo prejema neprestano od vseh strani vsakovrstna vprašanja in prošnje za informacije, katere smo že

neštetokrat objavili v »Našem Glasu«. Ker ne moremo vsakega člana v isti stvari vedno iznova obveščati, je nujno potrebno, da je v vsakem kraju, kjer stanuje več državnih upokojencev, vsaj po nekaj naročnikov tega strokovnega lista, ki izhaja trikrat na mesec, namreč vsakega 1., 10. in 20. dne v mesecu. Na četrt leta stane list samo 10 Din. Za malenkostno članarino 3 Din mesečno društvo ne more za vsakega člana plačevati še naročnino za »Naš Glas«, ki ni last našega društva, ter je glasilo državnih aktivnih uslužbencev in upokojencev. Ker pri nezadostnih pokojninah premnogi upokojenci res ne morejo plačevati poleg članarine še naročnine za »Naš Glas«, naj se v vsakem kraju — če ni drugače mogoče — naroče na list upokojenci v skupinah, n. pr. po štirje na en izvod, ki naj potem kroži med njimi. Naročnina (Din 3'33 na mesec) za ta strokovni list, ki prinaša za vsakega upokojenca važna obvestila, razlage vseh pomembnejših zakonov in odločb, poročila o razmerah drž. uslužbenstva v inozemstvu, vesti iz organizacij pri nas in drugod, ima stalno več zanimivih rubrik, podlistke itd., je itak skrajno nizka. Pozivamo naše člane, naj prepričujejo nezavedne tovariše o nujni potrebi organizacije in važnosti stanovskega strokovnega lista, ki stalno poroča o vsem našem delovanju.

Ustne informacije članstvu. Opozarjamo vse člane, da morejo dobiti vsakršne informacije o splošnih stanovskih vprašanjih, kakor tudi o njihovih zasebnih zadevah pri društvenem predsedniku, upok. davčnem nadzorniku g. Maksu Lillegu, Slomškova ulica št. 14, pritličje, vsak torek od 10. do 12. ure. Prav tako dobe člani potrebne informacije, članske izkaznice in nakazila za znižane vstopnice v kopalnice Slon pri društvenem blagajniku, upok. davč. nadz. g. Rih. Debelaku, Dalmatinova ulica št. 1/II. nadstropje prav tako vsak torek od 10.

jala sva stare spomine... Pripovedoval sem mu o svoji knjigi...«

»Mlado deklo zgane z rameni:

»Tvoja knjiga... Verjela bom vanjo, kadar mi boš prihodnjo zimo od svojih dohodkov kupil kozuh, ki si ga že tri leta tako želim!«

* * *

Dva dni kesneje. Filip je v delavnici poslanca domačega kraja, znamenitega politika. »Torej, ljubi moj Filip, obiskal si me, da naj ti povem, kako dosežeš uspeh v Parizu?«

»Pravico imam do tega,« odvrne mladi mož in dostavi: »Trideset let sem star, brez sposobnosti nisem in po stricu sem podedoval petstotisoč frankov.«

»Mimo tega imaš vplivne sorodnike v naši pokrajini. Kakšen cilj si si postavil?«

»Literarno slavo.«

»Saperlot! Ti pišeš?«

»Tako je,« odvrne Filip in glas mu malce zatrepeta.

»Si mar napisal knjigo?«

»No, seveda!...«

»Njen naslov?«

hotni Pariz, kakor ga vidi mlad mož, ki pride z dežele. Drobne, nanizane slike so to, pesmi v prozi... Zgodba duše...«

Allain Feydel je zagnal cigareto na tla. Popisuje svoje delo s hlasi in stavki, kakor v vročici. Kakor gnete kipar glino, tako oblikuje misli in pomaga besedam s kretnjami. Oči se mu blešče kot vedežu, preroku, ki gleda stvari, skrite v daljavi in Filip začuti spoštovanje pred njim:

»Lepo je, takole pisati! Ampak zakaj se vendar založniki ne pobrigajo za stvar?«

»Ah, pogumnega nastopa nimam,« odvrne Allain, »pa zvez in denarja... in še toliko drugega... Če bi ti bil le vsaj malo podoben!«

Neslišno se je bila priplazila noč v sobo. Prijatelj se ne zmenita za tok ur. Govorita o mladosti, o domačem kraju, o preteklosti in bodočnosti, zlasti o svojih načrtih.

Narahlo se odpro vrata in vitka, smehljajoča se plavalaska vstopi.

»Danijela Hugonova,« predstavlja Feydel. »Moja mala Danijela... in to je Filip Barthès, ki prihaja iz Carcassonna. Obu-

do 12. ure. — Drugi odborniki informacij članstvu ne morejo nuditi, ker društvo žal doslej še nima lastnega lokala.

Vsem članom! To in prejšnjo (2.) številko »Našega Glasu«, prejmejo vsi naši člani brezplačno in neobvezno. Kdor le zmore, naj si list naroči! Naročnina je Din 3.33 na mesec, na četrt leta 10 Din, za vse leto samo 40 Din.

V Ljubljani in okolici stanujočim drž. upokojevcem! Za malenkostno članarino 3 Din so že deležni naši člani znatnih popustov: pri mestnem pogrebem zavodu znaša popust v I. raz. 400 Din, II. raz. 250 Din, v tretjem 170 Din in v četrtem 100 Din; v kopališču

»Slon«: parna kopel s perilom mesto 16 Din 10 Din, kadna kopel s perilom mesto 14 Din 10 Din; isto II. raz. mesto 10 Din 8 Din! Pri Društvu zobozdravnikov smo dosegli za člane 20% popust, to tudi pri večini zobozdravnikov izven Ljubljane v vsej banovini. Vse to na temelju članskih izkaznic. Natančnejše pogoje pri društvu. Objavljeni bodo tudi v »Našem Glasu«. Skušali bomo doseči znižanje stanarin, elektrike, plina itd., itd. — vsaj za gmočno slabejše drž. upokojece. A tudi za podeželske člane, posebno v večjih centrih stanujoče, bo društvo posredovalo po nasvetu svojih članov za popuste in olajšave.

Predložitev novih prijav za sprejemanje draginjskih doklad državnih upokojevcem.

V smislu novih uredb o draginjskih dokladah, o katerih poročamo spredaj, bodo morali vsi drž. upokojevcem in njih vdove oz. sirote predložiti najkasneje do 1. marca t. l. nove prijave za prejemanje drag. doklad.

Z odobrenjem in pritrdilom fin. direkcije je Društvo drž. upokojevcem in upokojenk v Ljubljani založilo in izdalo obrazec (formular) te prijave, kakor je predpisan z ministrsko uredbo. Vsi društveni člani, ki so poravnali članarino do konca decembra 1931., dobe prijavi obrazec obenem s to in prejšnjo številko »Našega Glasu« brezplačno.

Če bi obrazca pomotoma kdo izmed članov, ki niso s članarino v zastanku, ne prejel, naj formular naroči po dopisnici pri navedenem društvu, kjer ga proti povračilu poštne dobijo zastonj.

Nečlani plačajo za prijavi obrazec po 1 Din, t. j. povrnitev nabavnih izdatkov. Za Ljubljano in ljubljanski

sodni okraj se dobe ti prijavi formularji naprodaj v trafiki R. Pogačnik (prej Blaž) v Ljubljani na Dunajski c. (Mathianova hiša).

Društvo drž. upokojevcem in upokojenk bo opozorilo na vseh sedežih okrajnih sodišč trafikante, naj naroče zadostno število obrazcev za upokojece, stanujoče v dotičnem sodnem okraju. Lahko pa naroči pri imenovanem društvu te formularje vsak drugi trafikant ali zasebnik.

Društvo naproša vse člane, naj opozore na dolžnost vložitve nove prijave vse tovariše v svojem kraju, tudi neorganizirane, event. tudi trafikante. Upokojece je opozoriti, da se tistim, ki do 1. marca ne vložijo prijave, pokojnina ne bo nakazala, dokler tega ne store.

Enako, kot ljubljanska organizacija upokojevcem, je storila tudi sarajevka, ki je prav tako z odobrenjem ondotne finančne direkcije izdala in založila prijavi formularje.

Vestnik.

Pozor, upokojevcem in upokojenkam! Na pobudo in stroške »Društva državnih upokojevcem in upokojenk v Ljubljani« dobe vsi člani tega društva drugo in tretjo (današnje) številko lista brezplačno. Lista jim torej ni treba vračati, pač pa prosijo upravo naj vsi, ki žele naročiti list, to z dopisnico sporoče na naslov uprave »Našega Glasu« v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

Opozorilo. Prvo letošnje številko smo poslali nekaterim našim bivšim gg. naročnikom z vabilom, naj se zopet naroče. Vsem tem smo poslali tudi drugo številko razen tistim, ki so nam prvo vrnili. Vse c. gospode, ki so prejeli prvo in drugo številko vljudno prosimo, da list takoj naroče, ali pa nam vrnejo tretjo številko, ki jim jo tudi še pošljemo, da vemo če list naroče ali ne. Položnice smo priložili že prvi številki. Uprava.

Nujna prošnja. S prvo letošnje številko smo poslali vsem cenj. gg. naročnikom položnice s prošnjo, da z njimi obnove naročnino za tekoče leto in poravnajo morebitne zaostanke. Ker se doslej tej naši prošnji ni odzvala niti četrtina gg. naročnikov, vnovič najvljudneje prosimo vse, da to store nemudoma. Uprava.

Naše stavbne zadruge. O tem važnem in baš dandanes nadvse aktualnem vprašanju objavimo v prih. številki obširen članek znanega strokovnjaka. Dokončna ureditev stanovanjskega problema je možna le s pomočnitvijo stanovanj, kar je pa najlažje izvedljivo na podlagi zadržne samopomoči. Na velezanimiv, res strokovnjaški članek že danes opozarjamo bralce.

Značilno. Na tri naše članke, ki so izšli pod naslovom »Poglavje o najemninah« in v katerih smo pokazali, kako neutemeljeno je stališče hišnih posestnikov v tem vprašanju, in kako neopravičeno visoko pretirane so stanovanjske najemnine, doslej »Moj dom«, glasilo hišnih lastnikov, ni odgovoril. Zakaj — ni treba razlagati. Značilen pa je ta molk!

Odstotek pokojnine po uradniškem zakonu. Na splošni seji državnega sveta je bila sprejeta pod št. 39127-31 odločba, ki se glasi: »Po I. odstavku § 123 Zakona o uradnikih iz leta 1931. pripada uslužbencu 0.90% za vsakega nadaljnega pol leta po dokončanih 10 letih državne službe bodisi ko dokonča 30 let službe ali pa 50 let starosti; v nasprotnem mu pripada skrčeni procent po službenih letih oziroma po le-

tih starosti.« — O istem vprašanju objavimo več v kratkem.

Nova politična stranka in držav. uslužbenstvo. Program »Jugoslovanske radikalno-kmetске demokracije«, nove politične stranke, ki je bila nedavno dovoljena, vsebuje tudi tale odstavek, ki se tiče državne uprave in državnih nameščencev: »Javna uprava, državna in samoupravna, naj služi državi in državljanu. Upravni aparat je treba sistematično oprestiti krutega birokratizma, poenostaviti njegove metode ter ga približati potrebam in interesom širokih slojev naroda. Ustvarjanje poštenega, sposobnega in dobrega uradnika, ki mu mora biti zagotovljena njegovemu pomenu in njegovim velikim dolžnostim odgovarjajoča materijalna eksistenca ter službeni položaj, bo stalna skrb Jugoslovanske radikalno-kmetске demokracije«.

Izredno posvetovanje učiteljstva JUU. Dne 9. januarja se je vršilo v Ljubljani izredno posvetovanje predsednikov sreskih društev, upravnega in nadzornega odbora sekcije JUU za dravsko banovino. Na posvetovanju, ki je bilo polnoštevilno obiskano, se je razpravljalo o vseh važnih vprašanjih, predvsem o načelnem stališču učiteljstva do aktualnih javnih vprašanj. Posamezne važne odstavke iz poročila predsednika sekcije g. Iv. Dimnika ob-

javimo, čim nam bo prostor dopuščal. Iz poročila je bilo razvideti, da postaja dravska sekcija JUU važna kulturna ustanova in prava učiteljska strokovna zbornica.

Stavbišče za Učiteljski dom v Ljubljani. V proslavo 25 letnice obstoja Učiteljske tiskarne v Ljubljani sta njen upravni svet in nadzorstvo soglasno sklenila, da podarita zadrugi »Učiteljski dom« v Ljubljani stavbišče na dvorišču svojih poslopij v Frančiškanski ulici št. 6, kjer stoji tiskarna sama. Stavbišče, ki leži na enem najlepših prostorov v Ljubljani sredi mesta, predstavlja veliko vrednost. S tem velikom darom je »Učiteljska tiskarna« položila temelj zgradbi ljubljanskega Učiteljskega doma, ki naj bo središče in dom vseh strokovnih, prosvetnih in gospodarskih ustanov našega učiteljstva.

Čudno sorazmerje. Posnemamo iz listov, da je znana dunajska banka »Giro- und Kassenverein« za minilo poslovno leto izplačala svojim 130 uradnikom nagrado v višini 29.000 šilingov. Obenem je pa ista banka izplačala svojim 7 ravnateljem nagrado za isto poslovno leto v višini 55.000 šilingov. Značilno je, kako se vrednost dela posameznih ljudi različno ocenjuje. Zato ni čuda, da vsak dan slišimo o novih bančnih polomih.

Vzglede upokojevcem uči!

Od »Društva drž. upokojevcem in upokojenk v Ljubljani« je naša uprava prejela to-le pismo: V Ljubljani, dne 9. januarja 1932.

Ugledni upravi lista »Naš Glas« v Ljubljani.

»Vljudo naznanjamo, da je odbor podpisanega društva v uvaževanju velikih zaslug, katere si je »Naš Glas« v teku let pridobil za ves stan državnih upokojevcem, soglasno naklonil Vaše mu tiskovnemu skladu znesek 1000 dinarjev (en tisoč), da se vsaj deloma oddolži listu, ki tako odlično in vztrajno zastopa interese drž. upokojevcem in objavlja njih upravičene težnje. Podpisano društvo bo tudi v bodoče, kakor že doslej, uporabilo vsako priliko, da z oklici in dopisi vabi vse svoje člane in drž. upokojece sploh, naj postanejo naročniki tega prepotrebne strokovnega glasila«.

V upanju, da se bodo gospodarske neprilike v doglednem času tudi pri drž. upokojevcem vsaj deloma omilile, tako da bodo mogli upokojevcem pristopiti v večjem številu v krog Vaših naročnikov, in v želji, da bi temu naše mu vzgledu sledile vse ostale organizacije drž. uslužbencev, beležimo z odličnim spoštovanjem za »Društvo drž. upokojevcem in upokojenk v Ljubljani« — M. Lilleg, t. č. predsednik, Špende, t. č. tajnik.

Naj bi našel ta lepi vzgled stanovske zavednosti in solidarnosti naših upokojenih tovarišev kar največ posnemalec! Ob enaki požrtvovalnosti vseh naših organizacij in posameznikov se nam za usodo »Našega Glasu« ni treba bati — navzlic težki krizi današnjih dni. Ali je še toliko stanovskega duha, še toliko pripravljenosti za žrtve med nami?

Orožniškim upokojevcem!

Društvo drž. upokojevcem in upokojenk v Ljubljani nas je zaprosilo za objavo naslednjega dopisa, katerega je prejelo od »Društva žandarmerijskih upokojevcem za Jugoslavijo« s sedežem v Ljubljani:

»Društvo žandarmerijskih upokojevcem obvešča vse svoje stanovske tovariše, da je govorica, češ da je društvo v likvidaciji, neutemeljena in brez podlage. Dokler društvo svojih, v novoletni okrožnici na orožniške upokojece navedenih točk ne izvede, o likvidiranju ne more biti govora. Ko bo to izvedeno, po tem bi morda nastalo o obstoju društva tako vprašanje, ki ga bo pa odločil le občni zbor; to pa radi tega, ker ima društvo po novih zakonskih določilih svoj obstoj pravno priznan in potrjen.

Kdor je na omenjenih točkah in-

teresiran, naj to našo še potrebno izvedbo s svojim članstvom podpre. Vsak se pa lahko prostovoljno odloči, v katero društvo se včlani. Omenimo samo, da so tudi člani našega odbora obenem člani »Društva drž. upokojevcem in upokojenk v Ljubljani«. To pa zato, ker ima to društvo v svojih peticijah točke, ki so za nas enako pomembne in važne. Radi tega društvo priporoča in vabi, naj bi bil vsak naš stanovski tovariš član enega ali drugega društva, kakor to pač po svoji razsodnosti uvideva. Nikakor pa ne moremo odobravati naziranja onih, ki še vedno stoje ob strani«.

Ravno v sedanjih časih in v bližnji bodočnosti je neobhodno potrebno, da so vsi drž. upokojevcem organizirani. To je dolžnost vsakega — v ohranjanje svojih pravic!

Vprašanja se naglo vrste drugo za drugim. Filip nima časa pripraviti se nanja.

»Naslov tvoje knjige se glasi...?«

»Zavzetje Pariza.«

Izgovoril je besede, ne da bi jih bil premislil, čisto nagonski, zakaj naslova si ni mogel kar tako izmisliti.

»In o čem govori knjiga?«

»Skušal sem popisati ta strahotni Pariz, v drobnih nanizanih slikah... malih pesmih v prozi... Zgodba duše je to...«

Domislil se je teh Allainovih stavkov in jih pogumno ponovil. Saj je sam izkusil na sebi, da učinkujejo. Poslanec se zadovoljno smehlja:

»Kdo bi si bil mislil... ponosni bodo doma nate. Pomagal ti bom, da si pridobiš pisateljsko slavo. Nocoj te vzamem sboj na slavnostno večerjo neke slovsstvene družbe in te predstavim ministru za lepe umetnosti, najvplivnejšim kritikom in po glavnim založnikom, ki se bodo kar trgali za tvoje delo... Zavzetje Pariza! Da, posrečiti se nama mora...«

Pri večerji se je Filip prav dobro držal: lepo je napravljen, njegov temni obraz

se zdi vsem zelo izrazit. Poslanec ga predstavi za sorodnika, kateremu je bil za botra.

»Talent ima, mladi fant! Strogi gospod kritik, ugledite mu vsaj malo pot... V vaši gumbnici vidim rdeč trakec, iz katerega bi mogla nastati zvezda. Ampak pomagajte mojemu fantu. Razložijo vam vsebino svoje knjige... drobne sličice... zgodba duše... Pričakujem lep članek... še ta teden...«

Ko se nagiba večer h kraju, se kosajo založniki, kdo bo najvljudnejši z novim zvezdnikom. Najimovitejši izmed njih mu stavi pameten predlog:

»Vaš boter mi je dejal, da ste podeževali. Pripomozite s stotisoč franki, jaz tvegam prav toliko, pa izdava knjigo. Priđite jutri k meni, da podpiševa pogodbo. Nato začnem takoj z reklamo, ki mora priti četi delovati, preden knjiga izide.«

»Na žalost, prav žal mi je,« zajeclja Filip, »moje delo še ni prav čisto gotovo...«

»Ah, kaj!« odvrne založnik. »Dandanes je reklama poglavitna stvar. Če pa znate še dobro pisati... tem bolje.«

Par tednov kasneje je Filip Barthès slaven. Nikogar ni, ki bi ne poznal njego-

vega obraza in njegovega talenta. Vse govori o knjigi, ki še ni niti napisana in toliko pišejo o nji, da je vsakdo že prepričan, da jo je bral. Nekega jutra dobi Filip naslednje pismo:

»Ukradel si mi naslov moje knjige. Ker nimam niti dokazov, niti denarja, ne morem nič zoper tebe. Lopov si! Allain Feydel.«

Filip zgane z rameni. Saj je on sprejel ta naslov v resničnost!

Toda založnik pritiska. Hoče rokopis. Svoj rokopis... Da, toda kateri rokopis? Vročena noč, nemiren dan, naslednja noč brez spanja, toda v nji se mu posveti. Rano v jutro hiti Filip v Rue Lepic. Odločno steče po stopnicah in vstopi v Allainovo sobo. Kako je shujšal in kako žalosten je videti...

»Nikar se ne drži, kot bi bil užaljen, moj stari. Prinašam ti srečo... Pettisov frankov za rokopis tvoje knjige, katere bi brez mene nikdar ne zagledala luči sveta. Naredim te za mojega tajnika... Vsaka knjiga ti prinese čistih pettisov... Odloči se. Tu je ček...«

Feydel je strašno prebledel. Ves se trese, obotavlja, zdi se mu, da mu trgajo kos mesa iz života. »Ah,« pravi, »lopor si, da mu ga ni para. Toda Danijela mi grozi, da me zapusti. Tu, vzemi rokopis. Vzemi ga, in glej, da izgneš...«

Slava!... Slava!... Slava!... »Zavzetje Pariza« je knjiga, katero prevajajo v vse jezike, jo dramtizirajo in predelujejo za film.

Slava prinaša srečo v ljubezni. Nekega dne pride k Filipu Danijela Hugonova in ga poprosi za vlogo v novem filmu... Pravi:

»Že od početka sem ljubila pisca »Zavzetje Pariza«... In to ste vi...«

Filip jo objame. »Moja ste... Proslavim vas!... Samo Allain ne sme nič izvedeti... saj je končno le moj sotrudnik...«

Oblike kemično čisti, barva, pilslra in ilka tovarna J. O. S. REICH.

Zadrugarstvo.

Zadruga in »Naš Glas«. V minilem letu je bila Nabavljalna zadruga drž. uslužbenec v Kranju edina izmed vseh nabavljalnih, kreditnih in drugih zadrug drž. uslužbenec v dravski banovini, ki se je spomnila našega lista s podporo v znesku 500 Din. Lepi vzgled te vzorno upravljane kranjske nabavljalne zadruge bi zaslužil več posnemanja, saj naš list že toliko let stalno in z vso vneto podpira in širi odrešljivo zadrugo idejo, ki edina more ustvariti drž. uslužbenstvu trden temelj gnotne neodvisnosti.

Nabavljalna zadruga zagrebških upokojencev. Iz zagrebških listov posnemamo, da je bila sklicana za konec decembra v Zagrebu ustanovna skupščina nabavljalne zadruge drž. upokojencev. Po predlogu pravil naj bi bil namen te zadruge, da varuje, širi, razvija in krepi gospodarske interese članov in njihovih družin. To svrhu zadruga dosega z dobavljanjem življenskih potrebščin in predmetov hišne in gospodinske uporabe, z izdelovanjem in predelovanjem takega blaga in točenjem alkoholnih pijač ter proizvajanjem in prodajo toplih in mrzlih jedil.

— O nabavljalni zadruzi zagrebških drž. upokojencev, ki je prav svojevrsen pojav v našem združništvu, bomo še poročali.

Prenočevanje v domu Zveze nabavljalnih zadrug. V prenočišču Zveze nabavljalnih zadrug v Beogradu so si mnogi člani naročili postelje pismeno ali brzojavno. Zveza je taka naročila upoštevala in rezervirala postelje. Pogostoma se je zgodilo, da naročnik ni prišel in ni smatral niti potrebno, da odpove naročilo. Tako je ostala postelja prazna, Zveza je zgubila 20 Din in kak drug zadrugar, ki ni več dobil prostora, je moral v hotelu plačati 60 Din. Kakor sporoča Zveza v okrožnici, se odslej ne bo več ozirala na naročila posameznikov. Kdor si hoče rezervirati posteljo, mora to sporočiti zadruzi, pri kateri je včlanjen. Ta naroči zanj prenočišče. Če naročitelj dotični večer ne pride in ne odpove vsaj 24 ur prej, ostane postelja eno noč prazna in zadruga, ki jo je naročila, obremeni Zveza z 20 Din. Drugo noč se postelja odda drugemu. Le v izjemnih primerih se bodo upoštevala naročila posameznikov, če vpošlje dotičnik pravočasno tudi 20 Din za prvo noč. drp.

Uradništvo po svetu.

Odgovor avstrijskih drž. uslužbenec na zmanjšanje plač. V znak protesta zoper nedavno sprejeti zakon o zmanjšanju službenih prejemkov se je pojavilo med avstrijskim organiziranim zveznim uslužbenstvom gibanje, ki naj izrazi vsem političnim strankam, ki so v parlamentu glasovale za navedeni zakon, nezaupanje. Tako so sklenile že mnoge podeželske organizacije zveznih uslužbenec, da člani ne bodo sodelovali pri nobenih zbirkah ali prireditvah, da bodo odložili vsa častna mesta v društvih, ki niso izključno stanovskega značaja, da bodo izstopili iz vseh korporacij, kolikor to ne bi bilo nujno v korist uradniškemu stanu, da odpovedo vse neuradniške časopise itd., ki niso neobhodno potrebni. Prav tako bodo, dokler bo trajalo to, z zakonom določeno izjemno stanje, v političnih strankah, kolikor sploh ne bodo izstopili iz njih, zagovarjali samo koristi javnih nameščencev.

V Avstriji se odsotnost zaradi zdravljenja ne šteje v odmor. Avstrijsko generalno pošto ravnateljstvo je odločilo, da morajo uradi tiste poštn

uslužbenke, katerim so zdravniki ali bolniške blagajne dovolili oz. predpisali zdravljenje v zdraviliščih oz. sanatorijih, voditi v bolniškem staležu, dokler so odsotni iz službe. Takih bolniških dopustov ni vračunavati v pristojni redni odmor dotičnih uslužbenec.

Znižanje pokojnin v Nemčiji. Nemški državni fin. minister je glede visokih pokojnin, katere izplačuje nemška država bivšim državnim uslužbencem, izjavil, da po dvakratnem zmanjšanju prejema samo še 579 oseb pokojnine nad 12.000 mark, med temi 102 generala oz. admiralov prejšnje cesarske vojske. Večina teh pokojnin znaša od 12.000 do 14.000 mark. Pokojnin, ki bi ta znesek presegle, je le prav malo. Razen vojaških upokojencev prejemajo navedene visoke pokojnine še upokojeni uradniki pošte, železnice in raznih drugih državnih oblastev. Nekatere primere posebno visokih pokojnin je uredila nemška država tako, da so se upokojenci prostovoljno odpovedali delu svojih pokojnin.

Stanovanjska higijena pozimi.

Zračenje stanovanjskih sob je pozimi prav tako potrebno kot poleti; gospodinja, ki iz napačne varčnosti greši proti tej zdravstveni zahtevi, mora mali prihranek na kurivu poplačati s slabimi posledicami opustitve kurjave. Kajti tisti, ki pozimi ne marajo dostopa zunanjega zraka, niso iz premožnih slojev, temveč iz manj imovitih. In ker imajo le-ti povečini že itak premalo prostora v razmerju do številnih družinskih članov, je škoda tem večja, če se sobe ne zračijo. Če pomislimo, da z dihanjem zraku neprestano odvzemamo kisik in mu oddajamo ogljikovo kislino, in če dalje pomislimo, da sme biti v dobrem zraku samo 0.03% ogljikove kisline, potem se ne bomo čudili, da začne v neprezračenih sobah s številnimi stanovalci posameznike kaj hitro boleti glava, da postanejo omotični itd. Dalje se dvigne v takih prostorih toplota večinoma na višino, ki je že sama na sebi nezdrava, ker nas omehkuži in v podvojenem naspotstvu proti mrzlemu zunanjemu

zraku pospešuje prehlajenje. Če se vrh tega porabi peč še za kuhanje in se s tem vodna para v večji meri primeša sobnemu zraku, nastane v zaprtih prostorih plinska mešanica, ki jo moremo označiti naravnost kot strup za telo. Upravičenost te trditve občutimo najbolj, če stopimo iz takih prostorov ven na prosto. Nehoté pričnemo tedaj globoko dihati, da kolikor mogoče hitro oddamo nabrano ogljikovo kislino in dopolnimo nezadostno množino kisika, tako dolgo, da teče kri zopet lahko in prosteje po žilah.

Torej je zadostno zračenje stanovanjskih prostorov prav tako potrebno kot jed in pijača. Dopoldne in popoldne se morajo ne glede na sobno toploto odpreti okna, zlasti če sije sonce. Glejmo na to, da pozimi ne ojačimo zapiranja oken, zgolj v svrhu ohranitve toplote, razen če stavbne razmere to zahtevajo; s tem se prekine potrebno in neprestano samočiščenje zraka, na veliko škodo našega zdravja.

(Iz »Zdravja«.)

Uradniško pravo v praksi.

Odpravnina odpuščenih uslužbenec. Po zakonu o pridobitvi pravice do osebne pokojnine od 1. marca 1929, št. 16.972, je vsak uslužbenec, kateri ob odpustu iz državne službe še ni dovršil 10 let državne službe in torej še ni imel pravice do pokojnine, dobil odpravnino sorazmerno s časom, kolikor je pač služil v državni službi, naj

več pa šest enomesečnih plač. Zoper odločbo, s katero je neka železniška direkcija priznala nekemu uslužbencu to odpravnino, je državni svet na tožbo glavne kontrole odločbo razveljavil, češ, da je z uveljavljenjem novega zakona o državnem prometnem osebju spredaj navedeni zakon iz leta 1929. izmenjan in da torej uslužbenec nima

več pravice do odpravnine. Če to stališče obvelja, tudi ostali državni uslužbenci, za katere velja uradniški zakon, nimajo več pravice do odpravnine.

Naturalne dajatve za državne uslužbenke. Finančno ministrstvo je izdalo uredbo o naturalnih prejemkih, ki pripadajo nekaterim panogam državnih nameščencev. Gre za uslužbenke pravosodnega in kmetijskega ministrstva, dalje za uslužbenke ministrstva za šume in rudnike in za soc. politiko in narodno zdravje. V ministrstvu za šume dobe uradniki na leto 27 m³ brezplačnih drv, pripravniki in zvaniki po 12 m³, služitelji pa po 6 m³. Neoženjeni dobe polovico te količine. Če bi se drva ne mogla dajati v naravi, se izplača denarna odškodnina. Uslužbenki gozdarskih uprav dobe v brezplačno uživanje zemljišča, in sicer uradniki po 4 ha, pripravniki in zvaniki po 2 ha in služitelji po 1 ha. Uslužbenki v državnih rudarskih podjetjih dobe brezplačno električno ali plinsko razsvetljavo. — Uslužbenki na poljedelskih in vinarskih postajah dobe za domačo potrebo živila iz drž. posestev 30% ceneje od tržnih cen. Imajo tudi brezplačna stanovanja, kurjavo in razsvetljavo. — V pravosodnem ministrstvu dobe nekateri uslužbenki brezplačno stanovanje in postrežbo. Razen tega dobe uslužbenki kazenskih in sličnih zavodov tudi drva, enako kot prej povedano. Imajo tudi pravico do brezplačnega vrta, do nabave zelenjave, mleka in podobnega za 30% ceneje od tržnih cen. — Uslužbenki invalidskih domov in dečjih ustanov uživajo brezplačno kurjavo in razsvetljavo, v bolnicah dobivajo nekateri uslužbenki hrano in stanovanje po režijski ceni. Osebe, ki ima brezplačno

no stanovanje v bolnicah dobi tudi kurjavo in razsvetljavo.

Kazensko zmanjšanje prejemkov uslužbenca, kateremu je nanje postavljena prepoved. Prometno ministrstvo je glede disciplinskega kazenskega zmanjšanja prejemkov, na katere je uslužbencu po §§ 94. in 264. u. z. že prej bila postavljena prepoved za državne ali zasebne terjatve, izdalo pojasnilo, po katerem se takemu uslužbencu, ki je naknadno kaznovan z disciplinsko kaznijo zmanjšanja prejemkov po 3. točki § 184. in 1. točki § 189. u. z., mora kazni zmanjšanja takoj izvršiti. Prepovedani znesek se za določeni čas odteguje samo v višini, kolikor znaša razlika med odstotkom že zmanjšanih prejemkov in najvišjim zakonsko dopustnim odstotkom prepovedi (50%). Prepoved se v vsi prvotni višini upostavi do popolnega plačila terjatve šele, čim je prvenstveno odplačana (odtegnjena) vsa disciplinsko določena kazni zmanjšanja.

Če se pa tak uslužbenec, katerega je bila prej že postavljena prepoved na prejemke za državne ali zasebne terjatve ali pa če so mu bili prejemki disciplinsko kazensko zmanjšani, kesneje odstrani iz službe, se mu mora po § 237. u. z. polovica čistih prejemkov takoj ustaviti. Dokler traja ustavitve polovice prejemkov, se po prej odrejenih prepovedih odtegljaj ne vrši, niti se ne izvršujejo odtegljaji kot kazni zmanjšanja prejemkov. Če bi pa prepoved za vzdrževane družine po 2. odst. § 264. u. z. presežala 50% čistih prejemkov, po tem se tudi med suspenzijo odteguje prepovedani znesek za vzdrževanje družine, vendar pa samo toliko, kolikor presega 50% čistih prejemkov.

Kdor drugim jamo koplje...

Iz dunajskega lista »Oesterreichische Wehrzeitung« posnemamo naslednjo zabavno zgodovinsko anekdoto:

»Tajni svetnik von Taubenheim je pomladi leta 1786. iz posebne skrbnosti za državne finance izročil kralju Frideriku II. (Pruskemu) predlog, v katerem je svetoval, naj bi se nezadovoljivi finančni položaj države popravil z zmanjšanjem prejemkov nižjih uradnikov.

Kralj Friderik II. mu je v odgovor poslal sledeče pismo od 4. junija 1786.: »Tajnemu svetniku von Taubenheimu se za njegovo dobrohotno mišljenje in ekonomske nasvete zahvaljujem. Zdi se mi pa njegov predlog zato še manj izvedljiv, ker morajo ubogi ljudje te vrste že itak tako siromašno živeti,

ker so živila in vse druge potrebščine zdaj tako drage in bi morali prej dobiti izboljšanje, nego pa, da se jim kaj odtegne od plač.

Vendar pa sprejem njegov načrt in v njem vsebovano mišljenje in bom njegov predlog izvedel na njem samem. Zato mu letno odtegnem 1000 tolarjev od njegovih prejemkov s pridržkom, naj se ob letu spet oglasi in mi poroča, če je to stanje njegovim lastnim gospodinjim razmeram koristno ali škodljivo. V prvem primeru bom od njegove prav tako velike kakor nezasužene plače letnih 4000 tolarjev polovico odvzel in da bo pomirjen, pohvalil njegovo tako skrbno gospodarsko naziranje.«

Stara ljudska modrost.

Zdravilna zelišča v domači medicini.

Slavni grški zdravnik Hippokrates, ki je živel davno v petem stoletju pred Kristusom, je izrekel znameniti stavek: »Ne bo ti žal, če vprašaš preprostega človeka, katere reči so koristne zdravju.«

Dočim so v polupreteklah časih zdravniki — znanstveniki ljudsko zdravstvo zaničevali, se je v zadnjih letih to naziranje znatno spreobrnilo. Nešteto je primerov, ki dokazujejo, da je prastara ljudska medicina poznala naravne zdravilne sile, ki jih vsebujejo rastline in rudnine, kar se je pa vse v teku stoletij po večini pozabilo in izgubilo. Danes zdravniška veda često nanovo odkrije take zdravilne lastnosti, katere so bile ob svojem času znane do malega vsakomur.

Tako je na primer znanstveno odkritje pomembnosti vitaminov do temeljev izpremenilo naš nauk o prehrani. Z njim se je naziranje o prehrani ljudskih običajih temeljito spremenilo. Danes priporočajo številni zdravniki, ki so si že pridobili mnogo privržencev, uživanje sirove, nekuhane zelenadne hrane, kar so ponekod kmetje že v davnih časih brez znanstvenega dokazovanja vedeli in se tudi po tem ravnali. To je bilo zlasti v pomladanskem času, ko so po zimi, ki je bogata s prazniki, ob katerih se mnogo in mastno je — Božič, predpust itd. — spremenili svoj jedilni list. Namesto prekajenega mesa in drugih težko pre-

bavljivih živil, so s svežimi, sirovimi pomladanskimi zelišči »čistili kri« in skušali razvodeniti lene telesne sokove. Sveži sok iz mladih poganjkov in listov regrata, trpotca in rmana velja še danes pri kmetih kot imenitno sredstvo za prečiščenje telesa. Prav tako na kmetih radi uporabljajo za salate regrat, kiselico, žličnik (cochlearia off.), travniško in vodno krešo. O regratu, ki vsebuje nenavadno dosti železnih rudninskih in drugih dopolnilnih snovi, poleg tega pa grenčice, ki izvrstno vplivajo na želodčne in žolčne sokove ter pospešujejo tek, pravi sloviti srednjeveški zdravnik Paracelsus, da je koristen pri žolčnih boleznih, pri vratnicah in pri obolenju zlate žile. Torej je izrazito pomladansko, krvne sokove očiščujoče in presnavljajoče zelišče, ki je pa ob enem redilno in čistilno. Znano je, da je pruski kralj Friderik Veliki z uspehom uporabljal salato od regrata kot zdravilo zoper prsno vodenico.

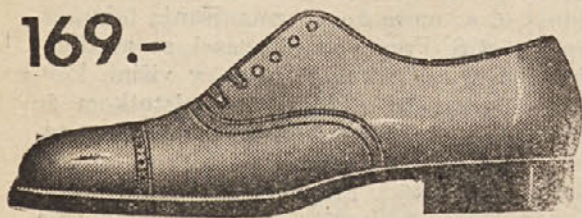
Pri nas, kakor tudi po vsi Srednji Evropi se uživanje kiselice še ni tako zelo udomačilo, kot na primer na Francoskem. Samo v Parizu, ki »svi kot mesto, kjer pripravljajo najokusnejšo povrtnino in najslastnejše salate, na leto porabijo povprečno do dvesto milijonov kilogramov kiselice! Ne tedo je pa samo sirove, temveč tudi kuhane z obaro.

(Dalje prihodnjič.)

Obutev za vsako potrebo in priliko, ki ne žuli ne noge ne žepa.

Znižali smo cene moški obutvi in opremili prodajalnice z novimi vrstami in modeli. — Pridite in prepričajte se!

169.-

Vrsta 1937-22

Polčevlji za vsakdanjo nošo iz črnega ali rjavega boksa, z jako trpežnim gumijastim podplatom. Dobro Vam bodo hodili za vsak štrapac.

229.-

Vrsta 6627-08

Udobni športni polčevlji iz finega telečjega boksa. Podplat in peta iz bele izvaljane gume. Lepo se prilegajo športnim oblekam.

169.-

Vrsta 3967-22

Evo Vam neobhodno potrebnih čevljev za delo. V njih lahko hodite po blatu in ob vsakem vremenu, pa Vam bodo noge vedno suhe.

229.-

Vrsta 9637-26

Polšiljasti moški polčevlji za izprehode in izlete. Okusna perforacija daje čevljem elegantno zunanjost. Imajo močne usnjate podplate in pete.

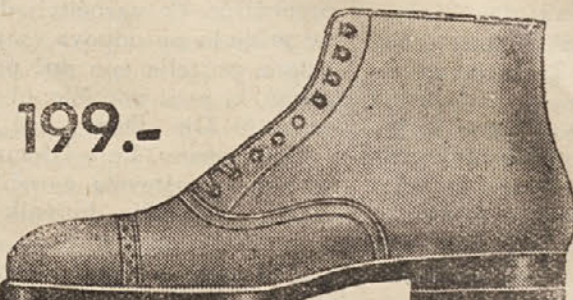
229.-

Vrsta 7637-46

Šiljasta oblika s tipično široko peto daje tem čevljem veliko eleganco. Imamo jih črne ali mahagonove barve. Izdelujemo jih v raznih širinah.

199.-

Vrsta 9977-27

Čevlji iz finega telečjega boksa s trpežnim usnjatim podplatom. Polšiljasta oblika daje čevljem izrazito elegantno zunanjost. Primerni za vsak dan in praznik.

229.-

Vrsta 9837-21

Elegantni moški čevlji šiljaste oblike. Lakaste čevlje potrebujete za ples in zabave, a iz črnega ali rjavega boksa za promenado, samo Din 199.-.

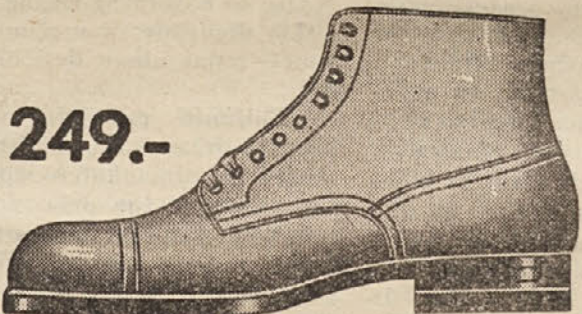
249.-

Vrsta 3267-00

Čevlji za lovce in za vsako delo na prostem iz rjavega boksa z močnim dvojnimi podplatom. Vsem onim, ki so po svojem poklicu prisiljeni delati na prostem, so ti čevlji neobhodno potrebni.

249.-

Vrsta 3667-21

Udobni moški čevlji široke oblike iz najfinejšega boksa, podloženi z usnjem in s prišitim jezikom. Ker ne propuščajo mokrote, se boste v njih počutili vedno udobno.

Plata

**Več parov
nogavic.**

Dobro se počutite, ako večkrat menjate nogavice. Imamo bogato izbiro različnih nogavic v vseh modernih barvah za vsako obleko in za vsakdan. Obrnite se na naše prodajalce. Priporočali Vam bodo gotovo najbolje, katere nogavice bi bile za Vas najprimernejše.

Nogavice:

Moške iz sukanca Din 9-
Moške iz sukanca Din 15-
Moške svilene Din 25-
Ženske svilene Din 15- in 25-
Ženske svilene Din 25-

**Drobno
blago:**

Krema v steklenicah . . . Din 6-
Krema v škatlah Din 6-
Krema v tubah Din 5-
Žlice za obuvanje čevljev Din 2-

Več službe.

Potrudili se bomo, da Vas v vsakem oziru zadovoljimo, Vašim potrebam, Vašemu okusu in Vašemu žepu. Izkoristite naše delo.

MANUFAKTURNA TRGOVINA

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapetstri itd.) — Puh, perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gg. uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno

Kupujte svoje potrebščine

pri trdkah ki inserirajo

v „NAŠEM GLASU“

Priporočamo trdko

M. Tičar, Ljubljana

za nakup vseh pisarniških
in šolskih potrebščin.

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana

Delikatese Telefon 2673 Špecerija

Najnižje cene! S eže blago! Skrbna postrežba

Krojaški atelje

FRAN IGLIČ, LJUBLJANA

Pražakova ulica.

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Knjigarna Učiteljske tiskarne

v Ljubljani

Franciška

ulica 6

TELEFON ŠT. 3397

RAČUN POŠTNE

HRANIL ŠT. 10.761

priporoča cenj. občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šol. zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

C. J. HAMANN

Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vlr nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih potrebščin - Predtiskarilja modernih ročnih del.